

Lietuvos automobilių parkas dar visai neseniai buvo neįsivaizduojamas be LADA ar „Moskvich“ ženklus turinčių egzempliorių. Dabar didmiesčio gatvėje rusišką automobilį pamatyti yra sunkiau nei sportišką „Porsche“ ar prabangų „Jaguar“. Mažėjant tokių automobilių pasiūlai ir vyraujant nedidelėms kainoms, kai kurie entuziastai susivilioja investavimo galimybe.

Ar apsimoka įsigyti kelis šimtus eurų kainuojantį rusišką automobilį ir tikėtis jį gerokai brangiau parduoti po 5 ar 10 metų?

„Klasikinių automobilių ateities rinką nuspėti sunku – vieno modelio kainos išauga labai sparčiai ir netikėtai, o antrų lieka stabili, nors visi tikisi augimo. Rinkoje daug kintamųjų ir ne visus juos galima tiksliai įvardyti, tačiau tie, kuriuos galime apibrėžti, rusiškai technikai nėra palankūs“, – teigia skelbimų portalo Autogidas.lt vadovas Nerijus Paketūras.

Skelbimų mažėja

Vienu metu Lietuvoje parduodama apie šimtas 30-ies ir daugiau metų sulaukusių rusiškų automobilių, nors dar palyginti neseniai šis skaičius buvo gerokai didesnis.

„Prieš dešimtmetį prastesnės būklės rusiškų automobilių vertė buvo artima metalo laužui, tad nemažai juos iš senelių paveldėjusių žmonių tiesiog utilizuodavo. Šiandien situacija kita – „Moskvich“ ar ZAZ automobilių yra labai nedaug“, – sako N. Paketūras.

Prieš 10 metų ZAZ automobilį įsigyti už 100 eurų nebuvo sunki užduotis, šiandien tai – misija neįmanoma. ZAZ negarsėjo patikimumu, tad iki šių dienų išliko tik gerai prižiūrimi arba restauruoti modeliai ir jų būklė dažniausiai yra puiki. Tai kelia jų kainą – būtent originalios būklės istoriniai automobiliai yra brangiausi.

Šiuo metu Autogidas.lt portale parduodamas vos vienas [geros būklės ZAZ 968 automobilis](#) – už 1987-aisiais pagamintą ir restaurotą modelį jo savininkas nori gauti 700 eurų. Kituose skelbimuose modeliai parduodami tik dalimis, o geros būklės originalūs egzemplioriai, jeigu tik atsiranda, kainuoja keturženklę sumą. Tokiems automobiliams ieškoti nereikėtų apsiriboti Lietuva – geros būklės nebrangių galima rasti didesnėse rinkose, pavyzdžiui, Ukrainoje.

ZAZ 968 buvo pirmasis ne vieno vyresnio žmogaus automobilis, tačiau juos patrauklius daro ne tik nostalgija. Įdomi jų inžinerija: oru aušinamas variklis sumontuotas galinėje dalyje, varantieji ratai taip pat galiniai. Juokaujama, kad tai – panašiausias į „Porsche 911“ rusiškas automobilis.

Kelias į pelną - išskirtiniai modeliai

Patys vertingiausi istoriniai automobiliai yra tie, kurie buvo reti. Pavyzdžiui, 99 procentai „Volkswagen Golf“ modelių savo gyvenimą baigs laukžnyne, tačiau išskirtiniai egzemplioriai – pirmasis kabrioletas, ketvirtasis R32 modelis ir panašūs – jau šiandien kainuoja nemažai. Geros būklės ir nedaug nuvažiavusių kabrioletą įsigyti už mažiau nei 10 tūkstančių eurų nepavyks, o už R32 teks pakloti bent 20 tūkstančių. Šių modelių kainos auga dabar ir, tikėtina, artimiausiais metais tik kils.

O kalbant apie LADA, „Moskvich“ ar ZAZ automobilius, situacija yra priešinga.

„Rusiški automobiliai nebuvo išskirtinių modifikacijų: visi su tais pačiais varikliais, pakabomis ir taip be didesnių pokyčių – kelias dešimtis metų. Vienintelis LADA 2107 buvo kiek galingesnis, tačiau ir tas pajėgumas yra juokingas, palyginti su vakarietiškais. Be to, jų pagaminta labai daug“, – aiškina automobilių rinkos ekspertas.

Kiekviena taisyklė turi išimčių, tad ir LADA modeliai turėjo kelias išskirtines modifikacijas. Bene vertingiausią, VFTS, Vilniuje sukūrė Stasio Brundzos vadovaujamas kolektyvas.

Sportiniai LADA VFTS modeliai jau šiandien kainuoja dešimtis tūkstančių. Priežastis – techninis išskirtinumas, nes jis buvo vienintelis LADA automobilis, gavęs FIA „Group B“ homologaciją. Nors jis negalėjo varžytis su galingiausiais to meto „Audi“ ar „Peugeot“ modeliais, komunistinėse valstybėse neturėjo lygių ir dar šiandien yra populiarius Rytų Europoje. Tiesa, originalūs VFTS dažniausiai renka dulkes garažuose ir pasirodo parodose – tokį įsigyti reikia ne tik daug pinigų, bet ir sėkmės, nes parduodami jie itin retai. Lenktynėse pasirodantys yra tik originalių modelių kopijos.

Modifikacijoms vietos nėra

Tad ar gali šiandien už kelis šimtus eurų nupirktas LADA automobilis po penkerių metų būti parduotas už kelis tūkstančius? N. Paketūras teigia, kad greičiausiai ne.

„Norint, kad automobilis neprarastų vertės, reikia jį išlaikyti kuo geresnės būklės, o visų pirma – įsigyti tokį. Nedidelės ridos ir puikiai atrodantys LADA automobiliai šiandien kainuoja nuo pusantro tūkstančio eurų. Norint jį išlaikyti, reikės pirkti draudimą, nuomoti garažą ar kitą patalpą saugojimui – tai nemažos išlaidos, kurios vargu ar atsipirks sumanius parduoti po 5 metų. Jeigu praėjus 40 metų po pagaminimo automobilio vertė yra pusantro tūkstančio, vargu ar dar po 5 metų jis bus brangesnis“, – reziumuoja rinkos specialistas.

Šiandien portale yra ne tik standartinių geros būklės, bet ir modifikuotų automobilių – jiems

uždėti kiti ratlankiai, žemesnė pakaba. Originalumu retai pasižymi ir UAZ ar „Niva“ modeliai. Jie, pasak N. Paketūro, turi tik praktinę vertę – pravažumą. Nedaug per dešimtmečius patobulėjusi [„Niva“ gaminama ir dabar bei parduodama Europoje](#).

„Modifikacijomis įprastai užsiima jauni entuziastai, tačiau klasikinių automobilių rinkoje vertę turi tik originalios transporto priemonės. Geriausia, jeigu ne tik detalės, bet ir spalva yra originali. Pertvarkyti yra įdomūs dabartiniam savininkui, tačiau klasikinio automobilio ieškantis žmogus dažniausiai nori arba jį modifikuoti pats, arba palikti originalų“, – sako Autogidas.lt atstovas.

Net ir tokie būklės pakitimai kaip perdažymas gali turėti didelės įtakos išliekamajai vertei. Automobilis retai dažomas be reikalo – jis būna arba parūdijęs, arba yra kitų kėbulo pažeidimų. Kaip kėbulas buvo sutvarkytas, išsiaiškinti nėra paprasta, todėl ir čia pirmenybė teikiama originaliems modeliams. Originalūs ratlankiai, nors kartais atrodo prastai, vertę taip pat didina – juos rasti kai kuriems modeliams tiesiog labai sunku.

